

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.
Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$ an
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.
Fóca apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un sir garmond:
odată 7 cr., a dóua óra
6 cr., a treia óra 5 cr.,
și de fiecare publică-
țiune timbru de 30 cr.
Tot ce privesce fóca
să se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii»
în
Blaș.

Anul V.

Blaș 6 Iuliú 1895.

Numérul 27.

La finea anului școlar.

Érăși s'a închiat un an școlar. Și cu inchiarea anului școlar érăși se ivesce pentru o mulțime de tineri de ai noștri chestiunea cea mai însemnată a vieții: alegerea carierii.

Pentru că nu numai cei ce depun maturitate, au să-și alégă carieră. Carieră trebuie să-și alégă și aceia, cari dintr'un motiv ori altul nu au să ajungă până la terminarea studiilor gimnasiale și până la depunerea maturității.

Nu póte fi îndoiós, că dacă importantă preste măsură este alegerea carierii pentru singuraticii interesați, nu de mai puțină însemnatate este și pentru poporul nostru întreg.

Viitoriul unui ném este în mânilor generațiilor tinere. Cum își croesce această generațiune viitoriul său, așa va fi și viitoriul poporului întreg, din care generațiunea respectivă face parte.

Étă motivul, care ne îndemná, ca la sfârșitul anului școlar să sponem pă-
terea noastră despre alegerea de carieră a tinerimii noastre.

Este veche fórté invinierea, ce se face tinerimii noastre, că se bate tot după domnie. E și de prisos a mai stărui asupra acestei inviniiri. Într'adevăr e ceva neexplicabil, de ce părinții cu ori ce preț voesc, să facă din copiii lor domni. Popă, dascál și procator: étă țintele, unde se îmbuldesce grosul tinerilor români. Medici sunt rari, și aceia încă se rătăcesc prin străinătate;

ér aici acasă umblă ómenii cu lám-
pașul lui Diogene, ca să-și capete un
medic român. Apoi alte cariere abia
afii cercate de tinerii noștri.

Este netrecută lipsă, ca să se rupă
cu tradițiunea acésta.

Nefericirea noastră politică și eco-
nomică își află esplicarea sa tocmai în
faptul acesta: în crescerea unilaterală
a tinerimii noastre.

Economie și politică trebuie să ne
facă ómenii de aceia, cari după che-
marea lor cu altceva au să se ocupe:
anume preoții și învățătorii.

Ađi lumea s'a schimbat. Ađi nu
e domn numai acela, care după inteli-
gință merită titlul de domn, ci domn e
mai virtos acela, care împreunând ca-
pitalul său spiritual cu cel físic ajunge
la capitalul material și prin ásta la in-
dependință.

Ađi domni adevérați sunt toți cei
cu arte și meserii.

Un neguțător, un meseriaș, un
mașinist, un arhitect, un întreprin-
dătoriu, un agronom e independent,
pentru că hărnicia dînsului îi dá pâne,
ér nu grația niménuí.

Și tóte carierele acestea sunt ușor
de ajuns, ori cel puțin cu mult mai
ușor decât cariera preoțescă ori învăț-
torescă. Poți, să ajungi neguțător bun
cu 4 clase gimnasiale ori reale, și ne-
guțător de frunte cu 10 ani de studiu.
Poți ajunge mașinist cu un venit de
5000 floreni la an cu 4 clase gimna-
siale. Poți ajunge agronom cu un venit

anual de 1200 fl. la an cu 7 ani de
școlă.

Ca să fii învățător, îți trebuie vre-o
10 ani de școlă, ér ca să fii preot,
14—15 ani de studiu.

Este dar neapérat de lipsă o schim-
bare de sistem. Să continuăm a tri-
mite tinerimea la carierele de până
acum, înse în măsură mai mică, și în
numér proporționat să o împărțim și la
alte cariere.

Între carierele acestea mai virtos
trebuie îndemnați tinerii la meserii.

Meseriașii sunt acea clasă, de
care mai multă lipsă avem.

Ne copleşesc din tóte părțile stră-
inii. Nu putem nici să ne mișcăm
fără a fi siliți, să recurgem la ei.

Urmarea e, că neavând clasă de
mijloc nu putem apuca la putere prin
orașe, și fără orașe nu putem apuca la
nici o putere în stat.

Numérul alegătorilor noștri, pre-
ponderanți la valóre, îi covârșesc mul-
țimea meseriașilor străini, cari aprópe
toți sunt alegători.

Lipsa meseriașilor români ne face
tributarii străinilor și ne împedecă în
desvoltarea unei acțiuni serioase.

Este așa dară nu numai un interes
particular al respectivilor, ci este tot-
odată și un mare interes național, ca
aceste directive să le aibă în vedere,
cei ce își aleg carieră.

Noi închiám cu rugarea adresată
părinților, să socotéscă bine și să nu

Feuilleton.

Persecutare nedreptă.

Pe vremea, când petreceam în Viena,
șidirea monumentală de astăzi a parlamentului
încă nu era terminată, și părinții Austriei
hotăriau sórtea popórelor într'o zidire simplă.
Dar vorbă multă făceau ei și acolo ca și în
palatul lor de astăzi.

Pe vremea aceea eu din când în când
mă preumblam cu un prietin prin frumosul
Stadtpark. În lucrurile, cari mi-s'au întipărit
de atuncia în memorie, găsesc eu și impre-
jurarea, că mai ales în dóuë locuri diu
Stadtpark se adunau mi și mi de vrabi și
aranjaă un concert gróznic. Nu le făceam
sermanelor nici o învinuire. Ele sigur ar fi
cântat mai frumos, dacă ar fi primit darul de
a cânta mai frumos.

Noi după multe preumblări, cari le-am
făcut pe acolo, am numit dintre adunările
acelea de vrabi una Herrenhaus, érá ceealaltă
Reichsrath. Asemănare era mai ales între
Reichsrath și între adunarea de vrabi.

Acum deunăzi cetesc într'o fóe din
Viena un articol, în care, — de cumva po-

pórele Austriei nu mai au și alte griji, — se
predicá combaterea, ba chiar stirpirea ineso-
rabilă a sermanelor vrabi. Mórte vrabiilor,
în numele sciinței! dice articolul acela la
inchiare în chipul cel mai preemptoric.

Înse abia a răsunit declararea acésta
de rășboiú, și îndată s'a vedit, că vrabiile
încă au aliați și încă aliați fórté puternici.
Altă fóe, tot diu Viena, s'a hotărít, să sară
într'ajutoriu defensivéi, în care se găsesc
vrabiile în urma acelei declarări de rășboiú.

Vrabiile sunt și pe la noi destule. Sciu
că sunt și pe la noi mulți ómenii, cari nutresc
o autipatie nempăcată față cu ciripitul și
mai ales față cu lăcomia vrabiilor. Acești
ómenii încă ar dori, să stfingă némul lărmu-
itórelor și nesăturatelor vrabi. Întru folosul
lor reproducem aci argumentele, cu cari a
dóua din cele dóuë foi vieneze, adevă "Va-
terland", sare într'apărarea vrabiilor.

"Ucigașul de vrabi, care pășese cu
atâta energie împotriva lor," scrie avocatul
vrabiilor, "susține, că atacata pasere își alege
de mâncare mai ales vegetale, mai pe sus
de tóte grăunțe, apoi și insecte, dar mai mult
de cele folositoare decât de cele stricătóse.
Aceea, că acest procuror se cătrănesce deo-
dată și pentru lărmuirea și pentru lírea țigă-

nósă a vrabiilor, pe mine mă împórtă mai
puțin. Cu un om cu nervi iritați înzădar
m'ași disputa. Apoi astfel de atacuri nici
nu sunt periculóse sermanei vrabi. Cel ce
cercetéză vre una din grădinile noastre publice
și bagă de samă, cum ómenii cu mic cu mare
își găsesc o bucurie mare și sinceră în aceea,
că aruncând grăunțe și fărîmături de pâne
momesc vesele páséruici mai aprópe, pentru
ca apoi să se desfáteze privind la îndrăznéla
lor, pe cum și la cérta, ce o aranjéză asupra
grăunțelor și fărîmăturilor, acelaia de loc nu
i-se va páre tragică încercarea de a combate
vrabiile din punct de vedere esteric.

"Mai serioase și mai vrednice de luare
aminte sunt acușele, cari le ridică procurorul
asupra vrabiilor din punctul de vedere al pa-
gubelor, cari, pe cum susține el, le fac vrabiile.
Acușele acestea mă silesc, să cerc a le înfrânge.

"Preste tot vorbind ar trebui, ca ómenii
să-și dea samă nu de dóuë, ci și de dece-
ori, mai înainte de ce ar pretinde, ca un
anumit fel de animale să se stirpéscă. Planul
creațiunii încă nu l-a pătruns nimeni pe deplin,
și deja și numai din cauza asta este une oria
un lucru fórté nesocotit a nega categoric prețul
ori lipsa de preț al acestui ori aceluí fel de
animale judecându-le numai după nisce însușiri

determine cariera băeților săi fără a medita bine asupra interesului propriu și a interesului poporului, din care fac parte.

Un organ românesc al patriarhiei din Constantinople. — „Ce va mai fi și asta?” ne vor întreba cetitorii noștri. „Doră Români uniți nu vor să știe despre patriarhul „icumenic” din Constantinople, era Români neuniți s’au declarat și ei de acefali, — ei își dic autocefali, — și așa au făcut și ei tot posibilul, pentru ca atributul „icumenic” al patriarhului grecesc din Constantinople să devină un „risum teneatis.” Acestea toate sunt adevărate. Și totuși susținem, că patriarhul „icumenic” e pe calea de a-și câștiga un organ românesc și încă aici la noi în Ardeal. Veți, să știți, care e organul acesta? Ță-i inscripția: „*Transilvania fôia Asociațiunii Transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.*” Redactorul îi este Z. Boiu, prim-secretarul Asociațiunii.

În numărul 6 din 15 Iunie 1895 al acestui organ oficios al Asociațiunii cetim în rubrica „Din cronica lunară” la pag. 185 următoarele:

„*Răspuns la enciclica Papei.* După foile din Turcia patriarhului ecumenic din Constantinople pregătesce un răspuns la cunoscuta *enciclică a Papei*, care invită toate bisericile creștine a se reîntorțe în sinul bisericii romano-catolice. Credem, că răspunsul proiectat ar pute fi foarte scurt.”

Și noi credem tot asemenea. El — după părerea noastră — ar pute să sune cam astfel: „Tată, greșit-am la ceri și înaintea ta, și nu sunt mai mult vrednic a mă chema fiul tău.” Dar să le lăsăm acestea, căci dl Z. Boiu totuși nu ar propune patriarhului „icumenic” acest răspuns, pentru ca să-l dea Papei. Scim prea bine, că dl Z. Boiu a avut în minte răspunsul copiilor celor răi și înderțnici, răspunsul: „Nu vreu!”

Nu scim, dacă dl Z. Boiu a cetit „cunoscuta” *enciclică a Papei*, dar ni-se pare

totuși, că nu a cetit-o. Cuprinsul ei e adecă așa de pătruns de iubire creștină, cât ni-se pare, că e cu neputință, ca ôre cine, după ce a cetit-o, să grăiescă despre ea cu atâtă dispreț cinic.

Acestea le-am scris întru folosul special al dlui Z. Boiu. Ță întru folosul „Asociațiunii” întrebăm pe competenți, cum de organul „Asociațiunii” s’a făcut organ al bisericii neunite? Și dacă în numărul proximal „Transilvaniei” nu ni-se va da răspuns deplin satisfăcătoriu la întrebarea acesta a noastră, vom avé prilej de a renoi întrebarea acesta în adunarea generală a „Asociațiunii”.

Satul arde. În unul din numerii ultimi ai lui „*Fejérmegyei Napló*” contele Zichy Nándor între altele scrie și acestea:

„Noi catolicii, noi aderenții partidului popular suntem atacați, noi nu putem deci să renunțăm la apărare. Biserica totdeauna și pretutindenea a protestat în contra căsătoriei civile generale și obligătoare, pentru că acest fel de închiare a căsătoriei se împotrivesc principiilor credinței noastre. Era un timp, în care constituția noastră civilă era suspendată, dar noi am restaurat-o pe baza continuității de drept. Noi ne-am plecat înaintea puterii legitime și am urmat-o bucură, dar nici pe o clipă n’am întrelăsat a pretinde și a urgita restaurarea stărilor legale. Atunci am făcut-o acesta ca civi ungari, acum trebuie să o facem ca catolici, și pe cum nu ne-am înșelat atunci, întocmai așa nu vom avé parte nici acum de desamăgire.

„Acum nu e vorbă numai de căsătoria civilă. Noi acum cunoștem numai o parte a programului liberal bisericesc-politic, și nici acesta încă nu a ajuns întreg, să fie lege, nici acesta nu a ajuns, să treacă în viață. Nu a ajuns încă, să fie lege: neconfesionalitatea și estradarea pruncilor din creștinism. Acestea două principii fundamentale ale programului liberal bisericesc-politic casa magnaților încă nu le-a votat. Ță ce privește legile deja sancționate, le lipsesc încă

ordinațiunile de executare, și ceea ce este încă și mai momentos, lipsesc ordinea de proces matrimonial, carea este neapărat de lipsă pentru intrarea în vigoare a căsătoriei civile. Împotriva matriculelor de stat domnesce în țara întregă neîncrederea cea mai mare, pentru că ômenii ajung tot mai tare la convingerea, că interesele cele mai vitale ale familiei se concred unor mâni nedeprișe și nestatornice și corupțiuni.

„Înse programul liberal bisericesc-politic mai are încă o altă parte, carea guvernul încă nu a dispus, să se comunice în mod oficios și amănunțit, dară cu care el amenință biserica deja de multă vreme, și de care după cele de până acum avem să ne temem cu drept cuvint. *Este acesta confiscarea averii bisericesc, închiderea școlilor confesionale și despoierea bisericii de libertățile, cari îi compet după drept.*”

Mai departe nu continuăm comunicarea cuvintelor contelui Zichy Nándor. Ele și sunt de ajuns. Contele Zichy știe, pentru ce scrie acestea. Dacă ele nu ar fi întemeiate, el nu le-ar fi scris.

Ță apoi ne aducem aminte, că punctul al 5-lea din programul nostru național sună: „*Eluptarea și susținerea autonomiei bisericilor și școlilor confesionale, ca ale unor cestiuni curat de naționalitate.*”

Facem abstracție dela aceea, că închiarea „ca ale unor cestiuni curat de naționalitate” cuprinde un neadevăr. Facem abstracție dela acesta și ne gândim la aceea, că partidul nostru național ce a făcut pentru eluptarea și susținerea autonomiei bisericilor și școlilor noastre confesionale? Și gândindu-ne la acesta adăm, că partidul nostru național „pentru eluptarea și susținerea autonomiei bisericilor și școlilor confesionale” a hotărît pasivitatea Românilor la alegerile dietale, mai întâi numai a Românilor din Transilvania, era mai apoi și a celor din Ungaria proprie, și a legat bisericilor în acest chip mâinile, ca ele nu cumva să potă face ôre ce pentru eluptarea și susținerea autonomiei și a școlilor confesionale. Și ur-

mai bătătoare la ochi. Folosul ori paguba în casuri de acestea sunt de-a rîndul concepte foarte relative. Una și aceeași specie de animale între unele împrejurări poate să fie o binefacere, ert între alte împrejurări poate să fie o dosadă ori chiar și o nefericire elementară.

„Câteva exemple pot să illustreze lucrul. *Lupul* e fără îndoelă dintre toate animalele răpitoare din Europa animalul cel mai periculos și mai păgubitoriu. Pe unde se arată dlui, pe acolo ômenii pornesc împotriva dlui cu tot dreptul o luptă de exterminare. Și totuși s’au dat casuri, când în regiuni, în cari cultura viței de vin este foarte înaintată, ômenii doriau, să vină lupii, pentru că sosirea lor avea să micșoreze paguba, ce o fac prin vii *porcii cei sălbatici*. Înse cel ce ar conchide din acestea, că porcii sălbatici sunt numai păgubitori, acela ar greși foarte tare. Sciu în Europa centrală două terene mari de vînat depărtate unul de altul, în cari porcii sălbatici se cruțau nu numai pentru vînatore, ci mai ales pentru că ei nimiciau aprôpe cu deservășire larvele gândacilor de Maiu, cari se desvôltă în pămînt nășipos și sunt unul dintre inimicii cei mai de frunte ai culturii pădurilor. Ori cât de păgubitoriu este deci porcul sălbatic pentru grădini și pentru câmpuri de cucuruz, tot așa de folositoriu este el pentru păduri.

„Lucrul se ilustrăză încă și mai bine cu exemplul *sobolului*. În grădini de flori el duce pe grădinariu la desperare, era altcum și preste tot se potă dice, că el este de fo-

losul cel mai mare pentru agricultură. Nu sciu, dacă este adevărat, ceea ce am cetit într’un articol dintr’o fôe săptămânală. Se spune acolo, că în sudul Statelor Unite din America de nord sunt legi, cari scutesc pe *aligatorii*, pentru că ômenii, cari persecutați cu mare fanaticism animalele acestea, mai apoi au găsit, că ele prin stirpirea de cloțani și a altor animale stricăcioșe sunt de folos foarte mare.

„Din cele espuse aci cred, că se pare a nu fi neîndreptătită aserțiunea mea, că se pretinde o observare lungă, acurată și mai ales multilaterală, pentru ca ôre care animal să se cualifice de deosebit folositoriu, de indiferent ori de stricăcios.

„Datele, la cari se provocă vrășmașul vrabiilor combătut de mine, nu sunt ori cel puțin mie nu mi-se par a fi destul de multilaterale. — presupunend chiar și aceea, că garanții lui însuși au vedut bine ori au produs bine esperințele altora. Pe baza unor observări, cari, pe cum se pare, au fost totuși prea locale ori regionale, nu ar trebui să se rostescă osinda de mörte împotriva unei paseri, pe carea una dintre auctoritățile cele mai mari, adecă Brehm, o judecă de totului tot almintrea. Brehm adevărat că nu a fost infalibil: dar abstragend dela aceea, că el însuși a vedut foarte multe — și încă cu ce ochi! — în părțile cele mai diferite ale lumii, abstragend dela nemăsurata comoră a observărilor sale proprii, Brehm totdeauna a folosit în opurile sale în abundență și rezultatele scrutării altora, provocandu-se la isvô-

rile sale, și unde găsia contradiceri, el a scos conclusia nu numai cu precauțiune mare, ci și cu imparțialitate mare. Doră nu se va trage la îndoelă, că numitul erudit a dispus de destul material esperimental referitoriu la o pasere așa de răspândită ca vrabia, și că el a fost în stare, să facă concluziile cele drepte. Și cum se esprimă Brehm despre sermanele vrabiilor? El dice, că paserea acesta mănăncă mai ales grăunțe făinoșe și bone dulci și altele. Apoi continuă: „Înse paguba întru adevăr nu are să se bage tare în samă Numai acolo, unde multe vrabi dau năvală asupra unui singur cireș ori a unei singure vițe, asupra unei singure holde ori semănături, numai acolo se observă hoția: pe unde astfel de bucate alese pe sama paserii noastre se găsesc în prisosință, pe acolo nu potă să fie vorbă despre pagube factice observate.” — Și apoi: „Afară de amintitele grăunțe și pome folositoare pentru economia omului vrabia mai mănăncă și cel puțin tot atâtea semințe stricăcioșe, și până ce se găsesc gônge, ea mănăncă mai ales de acestea, gândac de Maiu și de balegă și larvele lor, fluturii și omidele lor cele atât de păgubitoare, . . . pe scurt o ôste întregă de animale, cari ne sunt întru adevăr păgubitoare. Ea ne face numai puțină pagubă și numai în casuri singurate, dară ne aduce folos mult și general.”

„Eu mai mult ași strica decât folosi clienților mei, dacă acestor cuvinte ale unui specialist distins ași voi, să mai adaug ôre ce afară de rugarea: Să lăsăm vrabiile, să trăsescă!”

marea firăscă a fost apoi, că guvernele se jocă cu instituțiile noastre bisericesci și culturale jocul pisicii cu șoarecele.

Chiar și acum, când pericolul, care amenință acum de decenii instituțiile acestea, e mai mare ca ori și când, ce face partidul nostru național? El are alte griji mai mari: el vre, să aște, că ore cei dela „Gazeta“, ori cei dela „Tribuna“, ori dora cei dela „Dreptatea“ sunt trădători de nem? Pe când singurul razim de până acum al dezvoltării noastre naționale e pe calea de a fi subsăpat și de a căde, pe atunci — *baba se peptăndă.*

Revistă bisericească.

Franța.

Guvernul francez, care pururea se laudă, că dorește a respecta religiunea creștină și pe ministrii ei, acum înscenază o nouă persecuțiune asupra preoților, cari remonstrază contra impozitelor nedrepte puse pe averile ordurilor religioase. Se vede, că republica voesce a despoia ordurile de averea lor sub masca legii nereflctând la aceea, că legea este injustă și ca atare nici numele de lege nu-i meritază.

Turcia.

Ortodoxii bulgari și sërbi rivalisază în a ruga pe Sultanul turcesc, să le dea episcopi în Macedonia. În 22 Iuniu esarcul bulgar a făcut pe lângă marele vizir demersuri pentru aplicarea fermamentului ecleziastic dela 1870 și l-a rugat, ca conform promisiunii de curând a Porții să autorizeze denumirea titularilor pentru episcopatele Dibre, Melnic, Monastir, Struma și Cocus. Marele vizir a recunoscut legitimitatea cererii și promite a se ocupa de regularea ei.

Faîma despre intențiunea Porții de a înființa episcopate bulgăresci nouă în Macedonia a produs rea impresiune în Sërbia. Opoziția face pentru acesta împătări guvernului, care nu scie apăra interesele sërbesci. Guvernul a dispus legatului său din Constantinopol, să pretindă dela Pörtă crearea alor două episcopii sërbesci în Macedonia.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Guvernul liberal democratic a înmulțit eră numărul magnaților cu 4 familii, anume cu familia lui Bojári Vigyázó Sándor înălțat la rangul de conte pentru meritul cunoscut, că poșede 40,000 jugere în comitatul Pestei și a donat Academiei magiare 20,000 fl. De origine e Grec ori Țințar. La rangul de baroni au fost înălțați Solymossy László, care ținând în arindă dominiile familiei Esztherházy și-a făcut avere considerabilă, Bohus Zsigmond deputat guvernamental și Zeyk József sen., care se ocupă cu economia și cu spriginirea guvernului.

Merite deosebite nu scim, să aibă noi magnați; dară guvernul va fi sigur, că ei își vor câștiga merite votând la tómnă pentru reformele bisericesci nevote încă. Nu e br. Bánffy așa de simplu, cât să nu-și cunoscă ómenii și interesele.

Kossuth Ferencz e chemat a aplana scisiunea ivită în sinul partidului inde-

pendentist. La acesta îl invită deputatul Meszlényi Gyula prin o epistolă deschisă publicată în „Magyarország“, în care espunând cauzele scisiunii îl provocă pe Kossuth, că dacă voesce a păși pe urmele tatălui său, atunci să lea stindardul în mână și să rupă legătura cu fracțiunea intrigantă a lui Fötvös făcând, să înceteze lupta între frați.

Kossuth răspunde lui Meszlényi tot prin o epistolă deschisă comunicată în „Egyetértés“ esprimându-și durerea asupra scisiunii. El recunoșce, că scisiunea e stricăciósă partidului și principiilor, ce le profesază, și promite a folosi prima ocașiune binevenită pentru aplanarea diferințelor. Anume în Octobree intră în vigoare legile bisericesci-politice, cari au provocat scisiunea, și probabil se va ivi vre o cestiune, în care consimt toți membrii partidului. Atunci fiesce care are să se desbrace de pasiunile personale în interesul păcii. Dacă deputații de sine nu s'ar puté împăca, sperază, să-și împăce alegătorii.

Austria.

La deșbaterea budgetului, carea s'a început la 27 Iuniu, deputatul bucovinén br. Wasilco și-a exprimat indignarea asupra rectoratului universității din Cernăuț, fiind că a tras în cercetare disciplinară pe studenții români, cari au luat parte în anul trecut la congresul studenților ținut în Constanța.

Greger se ocupă cu dualismul arătând, că speranțele puse în el nu s'au realizat. Dice, că va veni timpul, când se va rumpe cea din urmă legătură între cele două părți ale monarchiei. Constituția o numesce opera nedreptății și e de părere, că se pôte încă îndrepta. Centralisarea liberală numai cu ajutorul forței brachiale se pôte susține.

Deșbaterea generală s'a închiat în 1 a c., cu care ocașiune ministrul de finanțe Böhm-Bawek constată cu bucurie, că majoritatea parlamentară a votat budgetul și declară, că guvernul își va implini datorința în spiritul dreptății și al imparțialității, care e spiritul tradițional al corului oficialilor austriaci.

La deșbaterea specială Dr. Lueger a đis între altele, că dualismul e cea mai mare nefericire, ce a ajuns Austria, și e de mai mare moment, decât tóte luptele pierdute socotite laolaltă. Budgetul s'a primit și în deșbaterea specială.

Italia.

În camera italiană decurge deșbaterea budgetului. În decursul deșbaterii ministrul de rășboi a declarat, că convențiunile închiate cu puterile străine nu impun Italiei nici o obligațiune de a întreține un număr determinat de armată. Prin acesta ar fi răspuns ministrul acelor politici italieni, cari combat întreita alianță sub cuvint, că ea ar obliga Italia, să susțină o armată prea mare, prin ce țara a ajuns la ruina economică și la crisa finanțială, din care nu se mai pôte smulge. Totodată anunță ministrul, că durata serviciului activ și la caverie va fi redusă, prin ce se efectuesc cruțări nouă.

Anglia.

Lordul Salisbury a compus cabinetul tot din persoane, cari și mai înainte au jucat rolă însemnată în politica Angliei.

Între noii ministri se află și lordul Balfour of Burgleis, care este un inamic neimpăcat al pretensiunilor irlandese.

Salisbury a declarat în camera lordilor, că programul cabinetului este a disolva cât mai curând parlamentul, pentru ca la nouăle alegeri cetățenii să-și pótă manifesta voința cu privire la politica țerii.

Schimbarea cabinetului nu va ave nici o influință în raporturile Angliei față de puterile esterne.

Turcia.

În imperiul sultanilor lucrurile devin tot mai complicate. Pe când telegramele private vestesc, că turburările în Macedonia ieau dimensiuni tot mai mari, pe atunci telegramele oficiose reduc pretinsa revoluție la mici frecări între cete de Turci cu poporațiunea creștină.

Din Sofia se anunță, că agentul diplomatic din Constantinopol al Bulgariei pretinde dela guvernul turcesc, să plătescă ca desdaunare 10,000 frs pentru daunele cauzate prin invasiunile trupelor turcesci pe teritor bulgar, și declară tot odată, că Bulgaria va recurge la măsuri militare spre a-și scuti teritoriul de invasiunii nouă.

Pe când se înăspresc raporturile între Turcia și Bulgaria, pe atunci se anunță de altă parte, că dela numirea lui Said-pașa de mare vizir se fac negoțări pentru o alianță ruso-turcescă. Rusia ca și Turcia privesce cu ochi răi înființarea unui stat armenesc autonom, care ar deveni cuibul agitațiunilor pentru Armenii din Turcia și Rusia. De present Rusia sprijinesce pe față pretensiunile engleze numai spre a puté influința la moderarea lor. Rusia a promis Turciei, că o va ajuta nu numai la compunerea certelor din Armenia, ci și la a celor din Macedonia. În schimb Turcia va coopera cu Rusia și Franța spre a sili cabinetul englez, să retragă trupele engleze din Egipt. Turcia se pare a trage folos din rivalitatea, ce domnesce între Rusia și Anglia.

Corespondințe.

De pe Secaș 28 Iuniu 1895.

Onorată Redacțiune!

Acum, când în tótă lumea română s'a pornit o mișcare salutară pentru educarea femeii, ca astfel ea și în cultură să se pótă înălța la un nivel corăspundător cu al bărbatului și să-și pótă implini cu succes misiunea de soție deșteptă, mamă bună și economă cu minte, acum, când din fericire avem și noi școli superioare de fete, cred, că nu este lucru de prisos a comunica marelui public cetitoriu unele din impresiunile, ce le-a făcut asupra mea cercetarea internatului Vancian de fete.

Internatul acesta l-am vizitat pe timpul esamenelor. Răspunsurile clare și precise ale elevelor dela școia poporală superioară de fete din Blaș au dovedit, că corpul didactic nu e numai capabil, dară și voesce a lucra cu zel pe cariera, ce și-a ales-o. La descrierea esamenelor din singuraticile obiecte nu

voiu petrece, căci raporturi despre esamene bune cetim destule; ci mă voiu mărgini numai la a constata progresul dovedit din obiectele acelea, despre cari la alte școle nici vorbă nu e, anume din lucrul de mână și din bucătărie. La esamenele din aceste obiecte de învățămînt nu am auzit plăcutele voci ale drăgălașelor copile, ci am văzut productul mânilor lor și m-am delectat într'însul.

Obiectele lucrului de mână ocupă 2 sale destul de spațioase. În sala primă se afla espusă și cu gust aranjată o mulțime variată de lucruri de mână ale copilelor din clasele superioare VII și VIII. Puteai vedea aici începînd dela obiecte mai mici, pe cum serviete, diverse tațe, până vesminte femeesci croite și gătite de copile așa, cât credea, că te găseai într'un atelier de modiste. Meritul este al diligentelor și inteligentelor fete, dară partea principală se cuvine dōmnei magistre de lucrul de mână Maria P. Radu.

În a două sală erau espuse obiectele gătite de copilele din clasele inferioare I—VI. Aici varietatea era și mai mare. Vedeai lucruri de începătoare, — copile de câte 5—6 ani, — apoi trecea prin toate nuanțele până la vesminte de acelea, pregătirea cărora ar face onore ori cărei fete de măritat. În clasele inferioare au instruat pe copile și fu lucrul de mână domnișorele profesore de studiile ordinare dovedind, că se pricep nu numai la carte, ci au gust și desteritate foarte mare și în lucrurile practice, în lucruri, ce e necesar, să le pricepă fiesce care femeie. Numirea diverselor obiecte și a modei ori stilului, după care erau croite și lucrate obiectele, mi-a spus-o dna M. Radu.

Esposiția lucrurilor de mână a ținut mai multe zile. Eu am cercetat-o Duminecă în 23 Iunie. Atunci era și o altă esposiție, ce-ți delecta nu numai ochii, dară și simțul gustului și al odoratului. Această esposiție era *esamenul practic din bucătărie*. Începînd de pe la 11 ore înainte de amăzi vedeai, cum grupuri de domni și mai ales de dōmne și domnișore intrau în imosantul Internat Vancean de fete spre a se convinge despre adevărul, că în acest institut fetele române capătă o educațiune deplină corespunzătoare indigențelor actuale ale societății noastre. Proba cea mai evidentă despre aceasta pe lângă lucrurile de mână erau și variile bucate gătite de elevele internatului. Ca și diligentele albine umblau prin culină, pe la așternarica meselor, prin refectoriu etc. sănătoșele copile, rumene de căldura zilei și de căldura focului, unde pregăteau mîncările, rumene mai ales de mulțămirea internă, că se ved onorate prin visita atator oșpeți distinși, între cari au fost fericite a numera și pe Escelența Sa P. S. D. Mitropolit, cari au rămas mulțămiți de progresul dovedit de către eleve și pe terenul acesta.

O parte din vizitatori, anume corpul didactic al școlii de fete, superioritatea internatului, unii din consăgenii piului fondator al internatului, pe cum și părinții unor eleve de ale internatului nu s'au delectat numai în privirea gustoselor mîncări, ci au luat parte activă și la prînzul, ce s'a aranjat din acelea dela 1—2½ ore. Mîncările le-au servit la masă elevele mai mărișore, cari prin gingășia, curățenia și nevinovăția lor și prin bucuria, ce se cetia de pe fețele lor, își măriau apetitul, destul de escitat prin aroma bucatelor. Prînzul servit putea să facă onore ori căru

bucătariu diplomat. La prînz s'au ținut mai multe vorbiri. Cea dintăiu a fost a Reds. D. canonic Gavril Pop, care a asistat la esamenele fetițelor ca comisariu consistorial. El a ridicat păharul pentru dna directoară și întregă superioritatea internatului și pentru corpul didactic. Reds. D. Dr Grama, directorul estern al institutului, pentru dl. comisariu consistorial, care cu interesul, ce-l caracterizează pentru tot, ce țintesc la prosperarea bisericii și a națiunii noastre, și în anul acesta a primit sarcina onorifică de a asista la esamene. Dl G. Muntean, directorul școlii de fete, a toastat în sănătatea părinților, cari din apropiere și depărtare și-au adus copilele la școla și internatul de fete din Blaș, pentru ca aici să li-se dea o educațiune și instrucțiune corespunzătoare rolei, ce o are ați femeia în societate.

După prînzul început la umbră în parcul din curte și din cauza ploii continuat sub porța institutului, o parte a oșpeților a făcut o preumblare prin frumoșă grădină a institutului, unde a esaminat și laudat progresul dovedit de eleve în grădinărit și au inspirat aerul prōspet, ce vine dinspre câmpul libertății.

La 5½ ore d. am. s'a început esamenul de musică fiind de față un public numeros. Piesele au fost bine executate secerând dese aplause. Chiar și copile de câte 7—9 ani s'au produs binișor ca începătoare cu violina. Esamenul s'a terminat pe la 6¼.

Luni dimineță după celebrarea sînteii liturgii s'au cetit clasificările și s'au împărțit premiile. Apoi a urmat — între lacrimi și suspine — despărțirea copilelor una de alta spre a călători la casele părintești și a produce și acolo bucurie dovedind, că în decursul anului espirat nu s'au dezvoltat numai în privință fizică, ci și-au cultivat și mintea și și-au nobilitat și inima prin cunoștințe folositoare teoretice și practice. N. I.

Colecta pentru gimnaziul din Blaș.

Suma din nrul 21. fl. 22696.12

Alimpiu Barboloviciu vicariul

Silvaniei trimite dela: (Continuare)

Din *Valcăul românesc*

dela:

Ștefan Szabó preot . . .	fl.	1.—
Blaga Mitru jude . . .	"	—20
Brisce Mihaiu Vasilie . . .	"	—20
Bode Mihaiu Czucz . . .	"	—25
Chiș Nuca	"	—20
Guiu Tôder	"	—10
Bode Mihaiu	"	—10
Gile Tôder armaș	"	—10
Blaga Parasca Nuțului . . .	"	—10
Gile Vasiliuca nedi	"	—25
Mărgăuan Crăciun	"	—10
Jurcuț Onica	"	—10
Brisce Iléna	"	—10
Brisce Mitru	"	—50
Bode Iuon huluba	"	—20
Sente n. Blaga Florița	"	—50
Ardelean Todora	"	—10
Brisce Nuțu mic	"	—10
Brisce Florița Nuțu mic	"	—10
Brisce Vasiliuca	"	—10
Mărgăuan Alesandru	"	—10
Brisce Tôder	"	—20
Sumalău Ana	"	—10
Contraș Ana	"	—10
Sirca Onița	"	—10
Sente Onuț	"	—20
Sandor Onica	"	—10
Rozemberg Ferencz	"	—20 fl.
Din filia <i>Preutșca</i> (Silvania) dela:		
Savu Ion cantor	"	1.—
Rad George curator	"	—30

Szabó Gavrilă	—20
Boca Teodor	—20
Rad Gavrilă	—20
Moga Tôder	—20
Rad Tôder	—20
Gile Georgiu	—20
Szabó Mihaiu	—20
Rad Nuțu neoni	—20
Rad Măriuța	—20
Rosan Georgiu	—10
Boca Flóre	—10
Hexan Iléna	—10
Rad Mitru todichi	—10
Radu Onuț	—10
Sirca Tôder	—10
Rad Gligor	—10
Rad Ioan	—10
Rad Ioan	—10
Boca Ioan	—10
Rad Ioan	—10
Radu Tôder	—10
Opriș Gavrilă	—10
Opriș Tôder	—10
Mai mulți inși	—50 fl.
Din Tractul <i>Valcăului</i> magiar dela:	
Augustin Carșai	1.—
Demetriu Moisi	1.—
Ioan Kovasyl	2.—
Ștefan Szabó preotul Valcăului rom.	1.—
Petru Codeus preot	5.55
Vasile Codeus inv.	1.—
Aeresia Osian	1.50
Schill Victoria	—50
Poporul din Halmasd	3.50
Demetriu Moisi preot în Drighiu	1.— fl.
	18.05
	Suma fl. 22724.67

Publicare de concurs.

Din partea direcțiunii internatului Vancean de fete din Blaș se aduce prin acesta la cunoscința publicului interesat, că termenul concursului la acest internat este până la 15 August st. n. 1895.

Condițiunile primirii sunt următoarele:

1. Pentru o elevă vor fi de a se plăti pe o lună câte 12 fl. v. a. și așa pe un an scolastic 120 fl. v. a. în două sau cel mult patru rate anticipative, și pe lângă aceea o taxă anuală de înscriere de 3 fl. pentru elevele din cele 6 clase elementare ale școlii și de 5 fl. pentru elevele din cele 2 clase superioare ale școlii. Alte taxe separate nu se vor solvi decât pentru elevele acelea, cari vor voi a învăța limba franceză și musica instrumentală. Și acelea taxe înse vor fi cât se pōte mai moderate.

2. Fiecare elevă va trebui să fie provăduță cu vesminte în o formă, cu două șurte în formă de rochie și două pēlării în o formă la eleve, cari tōte laolaltă procurate în institut costă dela 14 până la 18 fl. după etatea elevei. Mai departe fiecare elevă are să aducă: 6 cămeși, 6 pantalonii, 6 camioșone, o fustă de iernă, 6 servete, 12 batiste, 6 pērci ciorapi, 2 pērci păpuși, 1 perie de dinți, 2 pepteni, o perie de cap, 2 perii de încălțăminte, 1 plapōmă, 1 saltea de lână, 2 perini, 4 fețe de pat (lepedee), 4 fețe de perină, 2 cuverte de pat de giolgiu alb și ur lavor de spelat, care se pōte procura în Blaș în o formă la tōte elevele. Obiectele fiecărei eleve au să fie marcate cu numele său cu inițialele numelui elevei.

Pentru suma numită fiecare elevă va căpeta următoarea provisiune:

1. Locuință în etajul institutului în sale mari sănătoșe și luminoșe provăduțe cu tōte supelectilele de lipsă.

2. Vipt întreg regulat, și anume a) dejun de cafea, b) amăzi 3 plesse, în zile de post 2 plesse, în Dumineci și sērbători 4 plesse, c) cină 2 plesse.

3. Spelat, luminat și încălțit.

4. Instrucțiune în fert, spelat, călcatul cu ferul, copt, tors, țesut, curățit, grădinărit, croit, ducerea socotelor economiei de casă cumpăratul articliilor ținători de economia casei,

conservatul și aședatul legumilor și victualelor preste iernă, îngrășatul animalelor, prăsierea și ținerea galițelor și altele.

Pentru elevele, cari au mai fost în internat în anul din urmă, încă este a se suplica din nou.

La rugărilor pentru primirea fetițelor, cari nu au mai fost în internat, este a se alătura și testimoniul despre clasa absolvată. Rugărilor sunt de a se îndrepta către Prea Veneratul Consistoriu Mitropolitan.

Blaș 3 Iuliu n. 1895.

Dr. Alesandru Grama,
director.

Nr. 33/1894—5.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a despărțimentului XI (Blaș) al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” se convoca pe ziua de 14 Iuliu n. a. c. în comuna Cergăul mic la orele 10 a. m. cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul subcomitetului și al cassariului.
3. Esmiterea alor trei comisii: pentru revederea raportului subcomitetului, a cassariului și pentru înscrierea de membri noi.
4. Disertațiune.
5. Defigerea locului ținerii adunării generale proxime.
6. Propunerii eventuale.
7. Închiderea adunării.

La această adunare se invită toți membrii Asociațiunii și toți cei ce doresc progresul poporului român.

Spre orientare însemnăm aici, că de acest despărțiment se țin următoarele comune:

Din cercul pretorial al Blașului: Mihalt, Obregea, Bucerdea grănoasă, Cisteiul-român, Crăciunel, Blaș, Ciufud, Tiur, Veza Mănărade, Lupu, Soțac, Cenade, Cergăul mic, Cergăul mare, Beșinău, Ohaba, Coliț, Tău, Roșia de Secaș, Tapu, Șoroștin, Broșeni.

Din cercul pretorial al Uioarei de Murș: Cuciu, Orosia, Petrilaca, Ciuciă, Găbud, Gheș, Copandul de Murș, Botezul, Cecălaca, Ațințișul, Gâmbuț, Heria, Nandra, Bichiș, Iștuaza, Ozd, Sân-Iacob, Căptalan, Noșlac, Uioara, Micoșlaca, Cisteiul unguresc, Ciunga, Frău, Herepea, Sân-Benedic, Medveșul, Șilea magiară, Alecuș, Spălnaca, Silivașul românesc, Turdașul românesc, Murș-Uioara-Oena.

Din cercul pretorial al Husușului: Petriat, Iclod, Sâncel, Pănade, Spini, Bia, Valea Jalsului, Sân-Miclăuș, Șona, Bălcaci, Jidvei, Căpâlna, Sântă-Mărie, Veséș, Tătărlău, Crăciunelul de sus, Făget, Chesler, Tăuș, Proștea mare și Proștea mică, Micăsasa, Lunc, Lodroman, Husușu, Glogoveț.

Blaș, din ședința subcomitetului ținută la 16 Iuniu 1895.

Ioan German
director.

Aurel C. Domșa
secretar.

Cuvîntarea ultimă a lui Lueger în Reichsrath.

În 3 a. c. Lueger a rostit în Reichsrath o cuvîntare, din care reproducem după „Budapesti Hirlop” următoarele:

„De aceea am cerut cuvîntul, pentru ca aici să împătriez dreptul, ca nouă în casa acesta întocmai așa să ne fie lertat a vorbi despre afaceri comune, ca și prietinelor nostri jidano-magiarî în parlamentul lor.

„Să se silască oficial de esterne a scăpa de influința jidano-magiară, căci influința acesta ruinează viața monarhiei, mai ales în Orient. Cum ar pute România să trăiască cu noi în raport prietinesc, când știe, că în Ungaria acel partid are întruința cea mai mare, care apasă națiunea românescă fără cruțare? Cum ar pute poporul sârbesc să aibă încredere în noi, când vede, că în Ungaria domnesce acel partid, care voește să stîrpescă națiunea sârbescă? Dar influința acesta jidano-magiară este stricăcioasă și raportului

nostru cu Rusia. Influința acesta jidano-magiară s'a manifestat și pe timpul conflictului Kálnoky-Bánffy-Agliardi. E un scandal ne mai pomenit, cum au tractat la noi cu reprezentantul Sfințului Scaun, și cum s'a aplanat afacerea acesta. Prim-ministrul unguresc a învins, a învins cel puțin formalmente, dar astfel de întâmplări nu au să se repetescă adese ori, căci altmîntea Austria își perde creditul cu desevărgire înaintea străinătății.

„Până când a fost în interesul Ungariei, ca să aibă vestea de țară bogată, până atunci au inventat lucruri fabuloase despre bogăția ei, dar acum, când sunt la prag tractările despre cuota cea nouă, acum acest serman stat jidano-magiar nu are nimica! Până ce noi ne certăm laolaltă, până atunci Polonia și Jidano-Magiarî se aliază și ne golesc buzunarele, și întrebare, dacă această alianță despoiatore ne mai lasă nouă ore ce. Poporele Austriei ar trebui să părăsescă certa, ca nu cumva Ungaria, acest trântor, să trăsescă ca o parazită pe cheltuēla noastră. Ar fi datorința noastră, ca să trezim patriotismul Austriei în contra dualismului. Forma de astăzi a dualismului nu e rezultatul unei învoiri libere; forma acesta au stors-o după războiul austro-prusian; dualismul acesta l-a rezultat tradarea de maiestate a Ungurilor, cari în 1866 s'au aliat cu Prusia împotriva Austriei, și încă în frunte cu atare om străin, care n'a avut nici o idee despre raporturile austriace. În ce chip au creat dualismul, acesta nici de cum nu ne servesc spre onore. Acest dualism ne-a degradat pe noi de heloși ai Jidano-Magiarilor.

„În Ungaria domnesce acel partid, care duce până la estreme corupția electorală; — în Ungaria domnesce acel partid, care predică cultul lui Kossuth, care suferă insultarea flămurei austriace și ofensarea armatei austriace; în Ungaria domnesce acel partid, care estradă Jidovilor țara și chiar și pe Magiarî și alungă pe Magiarî în desperare; în Ungaria domnesce acel partid, care apasă în Ungaria fără cruțare pe Germani, care voește să stîrpescă pe Români de pe fața pămîntului, care voește să nimicească pe Sârbi, și care aruncă în temniță pe omenii credincioși ai împăratului; în Ungaria domnesce acel partid, care amenință dinastia și întrégă monarhia cu pericolul cel mai mare. E datorința noastră, să facem tot, pentru ca să trântim acest partid. E datorința noastră, să spriginim și să îmbărbătăm guvernul, pentru ca el să pășescă cu energie în contra Ungariei.

„Recomand spre primire următorul proiect de rezoluție:

„Să se provoce guvernul, ca în contra usurpărilor politice și economice ale Ungariei să pășescă cu energie și să apere în contra Ungariei interesele regatelor și țărilor reprezentate în Reichsrath.”

Noutăți.

Din Archidieceasă. On. Ioan Albon, paroch gr. cat. în Velcheriu, tractul Pogăceleș, este numit paroch în Doștat din tractul Sebeșului. On. Ioan Topan, adm. parochial în Dretea din protopopiatul Clușului, este numit paroch în Șardul ung. împreunat cu Nădășelul ung. și filiile Vista și Mera din același protopopiat. La parochia Dretea și filiile ei s'a ispus de administrator parochial preotul isponibil Ioan Lehene. — On. Gavril Tătar, paroch în Măhaciă din tractul Arieșului, este numit paroch în Grebenișul de Câmpie din tractul Pogăceleș.

Din diecesa Lugosului. Concurs s'a scris pentru anul 1895/6 cu terminul 12 August n. 1895 pentru 6 stipendii teologice, trei în seminarul central din Budapesta și altrei în seminarul archidieceșan din Blaș, pentru un stipendiu preparandial la institutul pregrandial gr. cat. din Blaș și pentru mai mult stipendii gimnasiale din Fondul Rudolfian. — a scris concurs cu terminul 31/19 Iuliu 1895 pentru complinirea stațiunilor

contor-docentale: 1. Pêrul cu emolumentele: Salariu 300 fl., cuartir cu grădină și 10 metri lemne de foc pentru încăldirea școlii și a locuinței. 2. Chizdia cu emolumentele: Salariu 128 fl., grâu 1200 litre, cucuruz 1200 litre, lemne de foc 26 metri, arinda de pe 4 jughere 835°, la olaltă 311 fl. 52 cr., locuință cu grădină de 800°. 3. Iezvin cu emolumentele: Salariu de 315 fl., 15 metri lemne de foc pentru încăldirea școlii și a locuinței, cuartir cu grădină. 4. Petromaniu cu emolumentele: Salariu 300 fl., lemne de foc pentru încăldirea școlii și a locuinței, paușal scripturistice și pentru conferințe 8 fl., cuartir. 5. Clopodia cu emolumentele: Salariu 300 fl., 8 metri lemne de foc pentru încăldirea școlii și a locuinței, cortel cu grădină de 400°. 6. Mintia cu emolumentele: Salariu 300 fl., 2 orgii de lemne de foc, cuartir, competițele stolare. 7. Cigmeu cu emolumentele: Salariu 300 fl., 8 metri cubici lemne de foc, cortel. 8. Ostrovul mare cu emolumentele: Salariu 308 fl., lemne de foc după recerința, cuartir. 9. Sân-Nicolau mare cu emolumentele: Salariu 300 fl., 12 metri cubici lemne, din cari are să se încăldescă și școla, cortel cu grădină de 200°, spese la conferințele învățatoresci 10 fl., paușal scripturistice 5 fl. 10. Hittiaș cu emolumentele: Salariu 300 fl., lemne de foc trebuincioase, cortel cu grădină de 400°.

Esecutarea reformelor bisericesci-politice. Fôea oficiosa din 2 a. c. publică ordinațiunile ministrilor de justiție, de interne și de culte referitoare la esecutarea legilor despre căsătoria civilă, matriculele de stat și religiunea pruncilor, cari legi în sensul dispozițiunilor ministeriale intră în vigore cu 1 Octobrie 1895. După ordinațiunea ministrului de justiție căsătoria civilă se va închia publice și anume de ordinar în localul oficios al conducătoriului de matricule de stat. Ordinațiunea pune mare pond pe aceea, ca localul să fie curat și demn de momentosul act, ce se întâmplă acolo. Conducătoriul de matricule este îndreptățit a depărta pe cei ce ar conturba solemnitatea și eventual din cauză justă a nu da loc publicității. Este necesar, ca sponsii să se prezenteze în persoană și deodată la conducătoriul de matricule și să declare înaintea acestuia și alor doi martori, cumcă voesc a pași la căsătorie. Conducătoriul pune sponsilor următoarea întrebare în limba magiară (pentru cei ce nu știu unguresc, se folosesc de interprete): „Declari dta, N. N., că dorești a pași la căsătorie cu N. N., care e de față?” Dacă sponsii în prezența martorilor răspund afirmativ la întrebarea pusă, conducătoriul îi declară de căsătoriți dicând tot unguresc: „Pe basa declarațiunilor unisone ale dvostre vă declar ca soți de căsătorie.” Conducătoriul de matricule are să fie îmbrăcat serbătoreșce, și dacă e cu puțină, în atilă și să porțe o eșarpă națională magiară. După închierea căsătoriei civile conducătoriul de matricule este obligat a spune nupturienților, că prin căsătoria închiată înaintea lui n'au satisfăcut și datorințelor religioase.

Marinimie. Parochul dela s. Augustin din Viena a dăruit pentru plănuita universitate catolică din Salzburg 40,000 fl. Un singur om a făcut darul acesta, eră noi cu toții n'am putut (?) să adunăm macar atâta pentru gimnasiul din Blaș!

Comisiunea congresului de pace interparlamentar în o ședință preparatoare pentru congresul, ce se va ține la 12 Aug. în Bruxelles, a primit în programul desbaterilor și cestiunea naționalităților din statele poliетnice. Această cestiune ne privesce mai de aproape pe noi Români. Pôte că pentru aceea fi supără așa mult pe șoviniișii magiarî.

Casuri de môte. Moise Boieru, paroch în Gidofalva din tractul Treiscaunelor, a reposat în 5 Iuniu 1895 în al 65-lea an al vieții și al 42-lea al preoției. — Petru Stanciă cooperador și învățătoriu în Parța (dioc. Lugosului) a repausat în 24 Aprilie 1895 în anul al 29-lea al vieții și al 2-lea al preoției.

În veci amintirea lor!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Instituțiunile calvinesci în biserica românească din Ardélü.

G.

Modulü alegerii mitropolitului.

(Continuare.)

Cum se întâmplău constituiriile episcopilorü în Ardélü înainte de perioda calvină? Urmele istorice, cari ne-au rămasü despre biserica noastră din Ardélü din periodulü dinainte de domnia calvină, suntü așa de puține, câtü din ele nici decum nu putemü deslega cestiunea cu privire la modulü constituiriil episcopilorü și a mitropolitului. Putemü totuși să o deslegămü cu destulă probabilitate pre altă cale.

Pre timpulü, cândü se începuse în Ardélü perioda calvină, dispozițiile Pravilei cu privire la constituirea episcopilorü erau în usü în biserica de ritulü grecescü.

Pretotindenea încetase conlucrarea antică a preoțimii și a poporului la constituirea episcopilorü, și dreptulü de a constitui pre episcopi ajunse unü dreptü eschisivü alü sinódelorü arhieresci.

După ce la totü casulü în Ardélü pre timpurile acele erau și episcopi sufragani supuși mitropolitului, nu avemü și nu putemü avé nici unü motivü de a crede, că constituirea episcopilorü și a mitropolitului nu se va fi întâmplatü în sinódele arhieresci ca pre airea în biserica de ritulü grecescü, și chiarü și la Românii din România și Moldova.

Ni-s'ar obiecționa pôte, că în Ardélü s'a pututü conserva pôte în urma împrejurărilorü praesa antică bisericescă, ca episcopi să nu fie constituiți numai de sinódele arhieresci, ci cu împreună lucrarea și a celorlalți membri ai bisericii.

Obiecțiunea acésta înse numai atunci ar avé valóre, dacă praesa antică bisericescă cu privire la constituirea episcopilorü s'ar fi păstratü în biserica românească din Ardélü în totă întregimea ei.

După praesa antică bisericescă înse la constituirea episcopilorü lua parte nu numai clerulü bisericii respective și arhieriei com-provinciale, ci și poporulü. În biserica românească din Ardélü înse lua parte eschisivü numai clerulü, și ori ce conlucrare a arhierilorü, a cărorü scaune nici nu mai esistău, și a poporului era eschisă. Va să dică din cei trei factori anticü: arhieriei, clerulü și poporulü, în Ardélü doi erau eschiși.

Acésta înse nu era praesa antică creștină, ci este praesa calvină din Ardélü din vécülü 16 și 17, cândü biserica românească stă sub o grea presiune calvină.

S'ar puté obiecționa mai încolo, că dreptulü singurü alü preoțimii din Ardélü de a alege pre mitropolitulü cu eschiderea arhierilorü și a poporului se afla deja inarticulatü în legile țerii dela 1579. ¹⁾

Și în adevărü unii dintre ai nostri suntü de părere, că dreptulü acesta a esistatü și înainte de era calvină, și principii calvinesci nu numai că nu l'au atacatü, ci încă l'au garantatü inarticulândulü în legile țerii. ²⁾

Noi înse nu negămü, că dreptulü alegerii mitropolitului nostru nu ar fi esistatü și înainte de era calvină. Ci susținemü numai, că înainte de era calvină constituirea mitropolitului nostru se întâmpla după Pravilă prin alegere în sinodulü arhierescü ca și pre aire în biserica resăritului. Susținemü mai departe, că în era calvină fu abrogatü dreptulü alegerii în conformitate cu dispozițiile Pravilei, și în loculü se întroduse modulü calvinescü alü alegerii numai prin preoțime.

Dacă lucrulü nu ar sta așa, atunci absolutü nu ne-amü puté esplica, ce dragoste mare a pututü să-i ajungă pre principii calvinesci, să inarticuleze în legile țerii dreptulü alegerii mitropolitului românească prin preoțimea românească.

Nuamü două scopuri au pututü avé principii calvinesci prin inarticularea dreptuluiü acestuia în legile țerii. Sau ca prin aceea să asigure independența bisericii românești, sau ca prin aceea să întrodacă în biserica română unü elementü nou și străinü, pre care nimeni în biserica românească să nu cuteze a-lü ataca fiindü deja o lege a țerii.

Acum a crede despre principii calvini, că au făcutü numai barëm ceva în interesulü asigurării independenței bisericii românești, este după părerea noastră o nalvitate.

Rămâne numai alternativa a două, că principii calvinesci au inarticulatü dreptulü acesta că pre o înnoire în biserica românească,

prin care de o parte dispozițiile Pravilei erau puse afară de valóre, de altă parte în biserica românească întră o instituțiune calvină, carea încă era chemată a contribui la calvinirea bisericii românești.

Privindü lucrulü în lumina acésta, dragostea principilorü calvinesci față cu biserica românească se prefăce în dragostea de a o calvini.

În credința acésta ne întăresce și o altă împrejurare.

Calvini credeaü, că ori ce modulü de constituire a mai marilorü bisericesci afară de modulü alegerii lorü prin preoțime, este în-compatibilü cu libertatea creștină, cum și-o închipuieau ei. Și în conformitate cu credința acésta, după ce catolicilorü nu le permiteau să aibă episcopü, care să locuască în țară, ci numai vicariü, au dispusü prin legea țerii, ca și pre vicariulü catolicü să-lü alegă preoțimea, ¹⁾ și să nu-lü constituie episcopulü, cum prescrie dreptulü catolicü.

Au mersü calvini încă și mai departe.

În Ardélü afară de biserica calvină și catolică mai erau „recepte“ și biserica luterană și unitară. Și calvini, cari aveau puterea de statü în mână, le-au obligatü și pre acestea prin lege în-articulată, că pre mai marele bisericescü să nu și-lü constituie decâtü prin alegere în adunarea preoțimii, ca nu cumva constituindu-lü altcum, să se abată dela „libertatea creștină.“ ²⁾

Dacă calvini și pre confesiunile „recepte“ încă prin lege în-articulată le-au obligatü a-și constitui mai marele bisericescü după metoda calvină prin alegere din partea numai a preoțimii, atunci ar fi fostü prea generoși, dacă n'ar fi obligatü și biserica românească la lucrulü acesta.

Cumcă calvini, cândü au inarticulatü în legile țerii dispoziția, că pre mitropolitulü românească să-lü alegă preoții, au inarticulatü unü lucru nou pentru biserica românească, se vede și din alăturarea legii referitoare la alegerea mitropolitului românească cu legea referitoare la alegerea capilorü bisericesci a celorlalți confesiuni „recepte“.

În acésta din urmă, se dice, că și până atunci a fostü în usü, ca capulü bisericescü să fie alesü prin preoțime. Și acésta cu privire la reformați, luteran și unitari este și adevăratü. În legea cu privire la alegerea mitropolitului românească prin preoțime înse nu se dice, că și uulü de mai înainte așa a fostü, ci li-se spune Românilorü numai, că în viitorulü preoțimea românească să-și alegă pe capulü bisericescü, și încă în unü tonü poruncitoriu.

Dacă și înainte de eracalvină numai singurü preoțimea alegea pre mitropolitulü românească atunci ar fi mirare, că de acésta să nu se amintescă nimicü în legea, prin care modulü alegerii mitropolitului fu inarticulatü în legile țerii.

În lipsa de ori ce urme istorice cu privire la modulü constituiriil mitropolitului românească din Ardélü înainte de era calvină, și basându-ne numai pre dispozițiile dreptuluiü orientälü și pre urmele positive din era calvină, putemü susține, credemü, că cu destulă probabilitate, că înainte de era calvină constituirea mitropolitului nostru se întâmpla în conformitate cu Pravila în sinodulü arhierescü. Calvinii înse din motive dictate de credința lorü au cassatü modalitatea acésta a constituiriil mitropolitului nostru, și au întrodusü în biserica noastră modalitatea calvină a alegerii numai prin preoțime, carea ar rămasü în essență până în ziua de astăzi.

* * *

Autoriulü Zacontului despre modulü alegerii mitropolitului nostru. Precum amü văditü mai susü (pag. 53 și u.). Zacontulü este o scriere, care se ocupă cu lucrulü de ale dreptuluiü bisericii românești din Ardélü, i în specie nu a celui ce-și are temelulü în Pravilă, ci a celui întrodusü de principii calvinesci.

Partea întâia a Zacontului se ocupă cu modulü alegerii mitropolitului, și sună istăfelü:

Întăia parte (1st) a.

Despre alegere Vlădiciei.

Alegerea Vlădiciei nostru românească aicia din Ardélü este den mila și den voiea craiului, care lucru ne este nouë îngăduitü dela crai cel mai dedenlütü reposatü. Cândü va fi lipsă, să se strîngă toți protopopi, și încă și dintre celorlalți preoți, și den voea a totü săborulü, unindu-e toți la unü cuvintü așa să-lü alegă. Care de se va păré și craiul, că este harnicü, așa-lü va întări în vlădicie,

¹⁾ Veđi mai susü pag. 282.

²⁾ Ioanü M. Moldovanü »Acte sinodali« t. I. pag. 168.

¹⁾ »Approbae Constitutiones«. P. I. Tit. I. Art. 9.

²⁾ »Approbae constitutiones« P. Tit. și Art. citatü.

precum se vede în probata constitutiones. titlul alu optulea, în articolul întâiu.¹⁾

Supunându acum unei analize cuvintele aceste ale Zaconicului, constatăm următoarele :

1. Autoriul nici cu unu cuvintu nu susține, că alegerea mitropolitului românesc din Ardélu se întâmplă după Pravilă.

2. Nu dice nici aceea, că modulul alegerii, care îl descrie el, este din timpuri neamintite.

3. Spune apriat, că modulul acesta alu alegerii este „den mila și den voiea craiului“, care era atunci Mihiu Apafi I, și „îngăduitu dela crai celi mai de multu repozati“, cari la totu casulu nu pot fi alții, decâtu principii calvinesci.

4. Autoriul nunumai că nu se provocă la nici unu canonu din Pravilă, ci chiaru dimpotrivă se provocă la o lege din aprobate.

Încătu se pôte deduce din împrejurările aceste patru cuprinse în notița acésta scurtă a Zaconicului, considerându și modulul și stitulul confus, în care este scrisu Zaconicul, auctoriul spune destul de lămurit credința sa, că modulul alegerii mitropolitului nu este modulul prescriș de Pravilă, ci este unu modu introdus de principii calvinesci ai Ardélului. Și așa putem dice, că în cuvintele aceste ale Zaconicului avem o mărturisire veche chiaru dela

unū autoriu român, că modulul alegerii mitropolitului nostru este o instituțiune introdusă în biserica noastră de calvini.

* * *

Recapitulare. Considerându, că alegerea mitropolitului nostru încă de pre timpurile calvinilor numai prin preoțime nu corăspunde nici pracesii antice bisericescii, nici legislațiunii din Pravilă; considerându mai departe, că modulul acesta de alegere nu-lu mai aflămu nicăiri în răsăritu, și cu deosebire nu-lu aflăm la Românii din celealalte țeri; considerându că înarticularea modulului acestuia în legile țerii pre timpurile priocipilor calvinesci este și rămâne neexplicabilă din motivul de a garanta bisericii noastre unu dreptu ore care, și nu are înțelesu decâtu numai dacă prin ea s'a introdus unu lucru nou în biserica românescă și neobiciuitu până atunci; considerându în urmă asemănarea dacă nu chiaru identitatea între modulul alegerii mitropolitului nostru și între modulul alegerii capului bisericii cavinesci din Ardélu în véculu 16 și 17, credem că în urma lipsei datelor istorice positive, întemeiându-ne numai pre combinarea împrejurărilor acestora cunoscute, putem deduce cu destulă probabilitate, că modulul alegerii mitropolitului nostru încă este una din instituțiunile acele, pre cari cu abatere dela Pravilă le-au introdus calvini în biserica noastră în timpul, cându biserica românescă din Ardélu a fostu sub despotismul calvinesc.

(Va urma.)

¹⁾ »Acte și Fragmente« de T. Cipariu pag. 259.

Mârgeaua Gialmarei.

Novelă de Laicus.

(Continuare.)

Jocerau era încă cuprins cu luarea precauțiilor de lipsă, când servitoriul trimis la fort se întorse cu răspunsul. Comandantul îl seria, să fie numai liniștit, că îi va veni în ajutoriu la cel dintăiu signal; și că spre acest scop a dispus, ca jumătate din chasseurii de Africa să fie gata de plecare ori când.

Omenii aceștia în număr de cinci spre dece, dormiau tot îmbrăcați, și caii de asemenea erau mereu înșeuati. În cel mult o jumătate de oră puteau fi la fața locului, și acésta, pentru că caii, cu cari era provădită cavaleria algeriană, erau din cei mai buni. Îi mai scria comandantul, că nu-i pôte implini cererea de a-i trimite câțiva soldați, să fie tot la el, căci odată nu putea să-și împărtășe omenii, ér de altă parte se temea, că cu timpul toți coloniștii îi vor face cererea acésta, și urmarea va fi, că nici când nu va avé destule forțe, ca să fie cuiva spre ajutoriu.

Celea ce seria comandantul, erau adevărate, și așa Jocerau n'avea, decât să-și pună în stare bună toate puterile, de cari dispunea, spre a puté da față ori căruia atac. Pe lângă acésta el nu întârziase a face cunoscut și vecinilor săi europeni pericolul, de care era amenințat, rugându-i, să-i vină în ajutoriu, îndată ce vor vedé signalul de foc.

Era ceva natural, că în acest chip se alarmase totă colonia, și că nu se mai vorbea despre altceva, decât de iminentul pericol, care îi amenința. Fiecare apuca sabia și pușca, cât ce vedea în depărtare haïna futurătoare a vre unui Beduin, ori când i-se părea macar, că o vede. O pază strajnică era pretutindenea, și în unele ferme omenii petrecură totă noțtea acésta înarmați până în creștet ascultând atenți la cel mai mic șmotel.

Noțtea trecu înse în cea mai mare liniște. Tribul Beduinilor așezați pe nășipul pustiei părea, că constă din omenii cei mai pacinici. Ei nici nu-și părăsiră corturile, nici nu era de lipsă, să mai pună pază, de

vreme ce caii lor miroșiau din depărtare apropierea vre unui străin și prin nechezatul lor puneau în picioare pe toți. În tabăra lor domni totă noțtea cea mai mare liniște făcând astfel, să fie nerealisată temerea coloniștilor.

II. Pețirea.

În dimineața următoare se vedu érași un Arab mergând spre ferma lui Jocerau. De astădată fusesse totul denota pace. Cel ce călăria din spre tabăra Beduinilor, era un singur om călare pe un catr. El trebuia să fie bătrân, căci avea o barbă mare albă, care îi ajungea până pe pept. Arme n'avea, purta înse de cingătoare un fel de mătăni, cu cari unii Arabi se folosesc la recitarea nenumăratelor rugăciuni. Mătăniile constau din vre o cinci deci de bóbe făcute din cójă de nucă de cocus, cari erau de mărimea unui glonț de pușcă și înfrate într'un fir, în care mai erau câteva semiluni mici de aur și mai multe amulete diferite.

Înainte porții colonistului Arabul își opri catrul și dise servitoriului pus de pază:

„Nobile Francez! Nu vei avé bună-tatea de a-mi deschide porța și a-mi ajuta, să mă pogor de pe catr, ca să-mi fac reverințele mele stăpânului aceste case?“

Și servitoriul privi lung timp la căruntul Arab, care nu era în stare, să îndeplinească nici o faptă dușmănescă. Se codi totuși, să-și împlinescă cererea de témă, ca nu cumva după ce se va deschide porța, să năvălesc de odată o mulțime de locuitori de ai pustiei călări pe sprinteni lor cai. Și spre a fi mai sigur privi odată rôtă, dar nu vedu necum vârful vre unei lănci ori lucirea vre unei arme, dar nici cei mai mic semn de neliniștire. Convins despre acésta spuse unui servitori, ce era ocupat în curte, ca să facă cunoscută stăpânului casei dorința bătrânului Beduin, carele începea a-și perde nerăbdarea.

„Allah fie lăudat!“ murmură el printre dinți. „A aușit cineva, ca un străin, care ar fi cerut ospitalitatea cortului meu, să fie trebuit să aștepte atâta, până ce l-am ridicat perdéua?“

„Și nici tu n'ai să aștepti așa mult,“ îi dise servitoriul, „decât până ce stăpânul casei vine, să ridice perdéua, care puțin e mai solidă ca a vóstră, căci ea trebuie să ne ferescă de cetele hoșesci, cari vagabundéză prin pustie.“

„Allah scutescă casa acésta!“ răspunse Arabul. „Dar scii tu, ce dice profetul?“

„Nu scii și nici nu am lipsă să scii!“ dise servitoriul.

„Profetul dice: Dă séracului, care vine la cortul tău, o mână plină de grăunțe, ca să-și potolescă fómăa, și Dumnezeu va înmulți averea ta și o va feri de hoși.“

Servitoriul chiar voia, să-și răspundă, când Jocerau ieși din casă și veni spre porță. El veduse pe Arabul, care se oprise în drum, și prezența lui nu-i fu de loc neplăcută, căci nu vedea în ea ceva stratagemă. Dar ca unul, care petrecuse acum de multă vreme prin ținuturile acestea și avuse de lucru cu indigenii, le cunoscuse multe obiceiuri, pe cari nu cuteza, să le vatemé ori să le calce. Între obiceiurile aceste era și cel al ospitalității. Jocerau scia de exemplu, că dacă a mâncat cu un Arab pâne și sare, acesta n'are nimic împotriva lui, și că până când stă ospitalitatea acésta, n'are să i-se întimple nici un rău. Astfel deci îi era foarte ușor, să-și câștige convicțiunea, că cu ce gând a venit Beduinul la casa lui. Dacă a venit cu gând rău, scia sigur, că va refusa simplu a mânca pâne și sare cu stăpânul casei, cum făcuse Omar.

„Cum vii la mine, căruntule fiu al pustiei?“ îl întrebă Jocerau în modul de vorbire atât de plăcut Arabilor. „Servitoriul meu mi-a spus, că ai fi venit, să-mi presinți omagiile tale. Observ înse, că e ceva de tot neîndatinat, ca barba albă să se plece celei negre.“

„Pacea lui Dumnezeu preste casa ta!“ răspunse Beduinul. „Află, că am venit ca trimis al lui Omar ben Ferdusi, regele pustiei, marele șeic, căruia îi sunt supuse miile de triburi, nepotul profetului, domnul cailor mai iuși ca samumul pustiei și ca cursul sórelui . . .“

„Destul, destul!“ îl întrerupse Jocerau. „Cunosc foarte bine pe cel ce te-a trimis, și

asta e destul, căci mi-se pare, că de vei continua cu titulele tale, n'ai să mai sfârșesci nici odată. Înainte de ce ți-ași deschide porța acésta, răspunde-mi numai la o întrebare: Vrei tu, să mănâci cu mine pâne și sare?"

„Lăudat fie Dumnezeu!“ strigă Arabul încrucișându-și mâinile pe pept. „Căci el pune în gura necredincioșilor astfel de vorbe, cât ai crede, că sunt fiii profetului. Deschide-mi numai porța, și te vei convinge, că n'ai avut la casă nici odată pe un observator mai acurat al dispuséțiunilor sântelor cărți, decât cum sunt eu, supusul tău sclav, pe care l-ai făcut, să aștepte cam mult în drum, lucru, care nu se unesc cu numele tău cel bun.“

„Îmi pare rău, venerabile bătrân,“ răspunse Jocerau, „și te rog, nu mi-o lua în nume de rău, dacă eu pun mai mare pond pe siguranță ca pe numele meu.“ Apoi întorcându-se stirgă fetei sale, pe carea o vedu ascultând plină de curiozitate în dosul perdelelor: „Adu, Blanco, pâne și sare, și tu, solul stăpânului celor o mie de triburi, apropie-te mai tare, ca să-ți pot întinde darurile, pe cari profetul tău le declară de sante.“

„Pe profetul!“ exclamă bătrânul clătănând din cap supărat. „Precauțiunile tale merg cu mult mai departe, de cum s'ar căde față de un om, care în cei optzeci de ani ai vieții sale n'a spus nici un neadevăr. Și tu ai norocul, că am promis regelui pustiei, că-i voi împlini solia, căci altcum m'ași duce, de unde am venit.“

Într'acestea Blanca aduse pâne și sare. Jocerau luându-le în mână le întinse preste zid bătrânului, care spre a le ajunge mai bine își apropiase catrul de porță. Arabul rupse o bucățică de pâne, o întinse în sare și o mănca. Asemenea făcu și Jocerau, apoi după ce-și întinseră mâinile preste porță, acésta se deschise numai decât, și Jocerau însu-și ajută Arabului la descălecarea și-l conduse în casă. În butul poverii celor optzeci de ani, ce apăsau umerii bătrânului, în butul bărbii lui venerande și al feței și mânilor lui pline de încrețituri, mersul lui era încă drept. Întrat în casă, după îndatinatul „Salem Aleikum“, Jocerau pofti pe bătrân pe sofă, și el însu-și ocupă loc în fața lui, dornic de a sci, ce voesc, să-i comunice Omar.

Obiceiul nu permitea înse, ca bătrânul să-și spună așa curând solia, cum o poftia curiozitatea lui Jocerau. El era acum óspele

Francezului și putea pe dreptul pofti, ca acesta să-l omenescă. Colonistul își aduse aminte de acésta și și porunci nevetei și ficei sale, să pregătescă óspelui ceva rēcoritoriu, și nu preste mult mașina de cafea începu a borborosi de-asupra flacării spiritului.

Mai poftia datina, ca óspele să aducă elogiul stăpânului casei, și Arabul nu era omul, care să le uite acestea. Și el era chiar în mijlocul vorbirii sale, când Blanca îi puse înainte o mēsută mică, pe care a aședat apoi o tasă cu cafea neagră.

Vedēnd pregătirile acestea, Arabul își scóse deia cingătoare un mic ciubuc, îl umplu cu tábac turcesc, și Blanca dându-i foc, el începu a-și sórbe în liniște cafeaua scóțēnd din ciubuc nori de fum și refnepeând firul întrerupt al elogiilor. Curiositatea lui Jocerau nu mai putea aștepta.

„Venerabile Mollah, ¹⁾ permiți-mi, să-ți pun o întrebare?“ începu Jocerau.

„Eu nu sunt Mollah,“ răspunse Arabul liniștit. „Allah a dispus altcum asupra mea. El mi-a făcut cunoscut cursul stelelor și m'a învățat, carea e puterea ierburilor și a petrilor și de aceea prietini mei mă numesc Hakimul ²⁾ Ibrahim.“

„Așa?“ replică Jocerau. „Tu ești dară, dacă te înțeleg bine, medicul și astrologul lui Omar și al soților lui, și de aceea îmi ieau voe a-ți da titlul, ce ți-se cade, și-ți voi dice Ibrahim el Hakim.“

Arabul aprobă liniștit cu capul.

„Și acum,“ refnepeu Francezul, „dă-mi voe, să mă recomand: Bernard Jocerau, și să-ți presint aci pe Susana soția mea și pe Blanca copila mea.“

„Mărgeaua Gialmarei,“ întregi bătrânul.

„Nu mă împórtă, ce titlă i-au dat patrioții tăi, și nici nu se cade, să cercetez, dacă aceea i-se dá pe dreptul ori nu. Noi o numim simplu Blanca, și tu, Ibrahim el Hakim, m'ai îndatora mult, dacă ai vorbi cât se póte mai puțin despre ea. Și mi-ar plăcé acum, să sciū, ce poftesc regele pustiei dela mine?“

„Tu, nobilul meu ospētar, poftesci dela mine două lucruri, cari se opun unul celuilalt ca focul și apa. O spun acésta, pentru că misiunea mea se referesc chiar la mărgeaua Gialmarei.“

¹⁾ Intitularea preoților.

²⁾ „Înțelept,“ intitularea, ce compete medicilor și judecătorilor.

La aceste vorbe Jocerau făcu fetei sale un semn, să se depărteze. Ea înse era cu mult mai curiosă, să scie, ce va spune Beduinul despre ea, decât să asculte de semnul tatălui său. De aceea ea se făcu, ca și cum nici n'ar fi observat nimic, își luă în mână ceva de lucru și se aședă în apropierea unei ferești. Și de vreme ce Jocerau nu voi, să-l demande espres, să se depărteze, Blanca rămase în chilie spre a fi martora conversațiunii, ce se încinse.

Arabul tăcu câteva clipite. El privia gânditoriu la ciubucul său, din care se înălțau nori de fum

(Va urma.)

Bibliografie.

La tipografia seminarială se află de vânzare:

Otoichul cel mic edit. III. Blaș 1892. Prețul nelegat 80 cr. v. a., legat cu călcăit de pânză cu 95 cr. v. a. Legat dimpreună cu **Pentecostariul** costă 1 fl. 80 cr. v. a.

Triod, crudo fl. 6.50, legat în piele tare și cu copcii fl. 10.

Orologer, crudo fl. 2.80, legat în piele fl. 3.80.

Apostoler, folio, crudo fl. 4.40, legat în piele și cu margini aurite fl. 6.40.

Euchologiu

edițiunea a doua, revēdută după originalul grecesc și îndreptată în modu însemnat. Format 8° mare pe 552 pagine, pe hârtie velină, tipari frumos în **negru și roșu**. — Prețul nelegat fl. 2.80, érá legat în piele tare fl. 3.80.

Cestiuni

din

dreptul și istoria bisericei românesce unite, studiu apologetic din incidentul invectiveilor „Gazetei Transilvaniei“ și a dlui Nicolau Densușan asupra Mitropolitului Vancea și a bisericei unite. Partea I. 272 pag. 8°. Prețul 70 cr. — Partea a II-a 400 pag. 8°. Prețul 1 fl. Ambele părți expedate franco 1 fl. 85 cr.

Introducere în s. Scriptură de Dr. Victor Szmigelski. Partea I. 40 cr., partea a II-a 60 cr., partea a III-a 80 cr., la olaltă 1 fl. 50 cr.

Istoria universală bisericească de Dr. A. Grama. Blaș 1881 broș. 3 fl.

Editor și redactor răspundător:

Dr. Victor Szmigelski.

Cu deosebítă stimă cutezú a încunoscínța pre Veneratulú Clerú greco-catolicú, cá precum și până acum íau asupra-mí gătirea de

Iconostase, amvóne, altare

și alte obiecte de ale instruirii interne a bisericelorú, în ce privesce lucrulú de mēsariú și de sculptorú, de colorare respective de marmorisare și de provedere cu icóne sánte, dimpreună cu aședarea acelorú obiecte în fața locului, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai íeftine.

Cu proiecte colorate servesouú cu plăcere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericelē greco-catolice aú cáștigatú recunóscere deosebítă, și tóte mé îndreptățescú la sperarea, cá Veneratulú Clerú mé va împártăși ocasionalminte de prețuita-í încredere. Silința mea se va îndrepta tot-deuna într'acolo, ca și de aci înainte să meritú renumele celú bunu, care mi-l'am cáștigatu până acum.

Prin tarifulú de zone dispărēndú depártările, prin acésta capacitatea de concuringá mi-s'a mărítú.

Rugându-mē pentru prețuite comande sum

Oradea-mare, 10 Ianuariú 1892

cu deosebítă stimă

Carolú Müller,

auritorú și fabric. de recuis. bisericesci.